

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Preoțimea în viața politică

(=) Problemă de mare actualitate, *preoțimea în viața politică*, este subiectul unui articol semnat de dl avocat Dr. Nicolae Turla și apărut în Nrul de Duminecă, în 6 Ianuar a. c., al ziarului *Viitorul* din București.

Articolul ne aduce, — între unele judecăți acceptabile, altele cam exagerate, — și două învinuiri care, mărginite într'un singur cerc de idei, ni se par foarte greșite. Eată învinuirile:

1. *«Telegraful Român, oficiosul arhidiecezei noastre»*, — spune dl avocat Dr. Nicolae Turla — *«se ocupă cu ideea unui partid clerical ortodox»*;

2. *«Se poate admite — întreabă acelaș domn — ca preoțimea să stea la o parte într'o luptă socială, în care una din părțile luptătoare este pornită pe povârnișul demagogiei de extremă stângă și apucă calea ce duce la sfărâmarea structurii sociale de azi, ce are de bază tocmai morala religioasă?»*... *«Cu pasivitate — termină articolul — nu se poate ajunge la nici un rezultat și nu se poate apăra fundamentul nostru social, morala religioasă»*.

Aceste învinuiri, publicate în *Viitorul*, cer negreșit răspunsuri lămuritoare.

Din partea ziarului nostru, dăm răspuns în următoarele.

La primul punct:

Scriitorul articolului menționat n'a citit cu atențiune, sau poate n'a citit de loc, *cuvântul*, de care s'a ocupat pe larg întreaga presă din țară, *al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului*, cuvânt rostit în Martie a. tr. la Senat, și tipărit apoi și în volum.

Acolo, Mitropolitul Ardealului spune scurt și răspicat ce va să zică *clericalismul*: este o specialitate romano-catolică. Nu sântem — zice cuvântul înaltului prelat — un stat clerical și nici noi, slujitorii altarului românesc, nu sântem clericali în înțelesul politic al cuvântului... Clericalismul, noțiune *importată* din apus, nu se potrivește cu referințele dela noi. În apusul din evul mediu existau, cum știm, două clase privilegiate: aristocrația și clerul; când privilegiile medievale, ale celor două clase, au fost din ce în ce reduse,

atunci clerul de acolo s'a constituit în castă, în tagmă cu interese egoiste, pe care avea să le apere prin organizații și mijloace politice de stat. La noi, în Ardeal cu deosebire, n'aveam privilegiu: preoțimea noastră a stat alături de țaranul iobag, suferind împreună cu el. Clericaliile aveau să-și apere latifundii, drepturi și privilegii, care nouă nici odată nu ni s'au acordat. «Vă rog, prin urmare — zice oratorul — să nu ni se aplice nouă o noțiune importată din alte părți și care, la referințele noastre, nu se potrivește. La noi n'au existat antecedente istorice, care să dea naștere clericalismului».

Va să zică, nesimțind trebuința, nu ne-am ocupat și nu ne ocupăm cu ideea înființării unui partid politic clerical ortodox.

La a doua învinuire, — cu raport la *«pasivitatea»* preoțimii, — n'avem mult de obiectat.

Propaganda electorală, demagogică și bolșevică, la sate, — ori și cât «una din părțile luptătoare» (aluzie probabil la național-țărăniști) «este pornită pe povârnișul demagogiei de extremă stângă», — n'a izbutit să otrăvească sufletele nevinovate

ale sătenilor, — cel mult pe-ale sătenilor mai mult sau mai puțin vinovați și stricați de-acasă. La alegeri, poporul nici nu și-a dat voturile partidelor de extrema stângă, și comuniștii au rămas, cum am văzut, în mare minoritate. Elementele turbulente dela sate, nemulțumite, și mai ales *neavând nimic de pierdut*, pot să amenințe, astăzi sau mâine, că la cea mai apropiată ocazie au să voteze cu blocul muncitoresc, — pentru a de naștere — cui?... Unui rai bolșevic?

Elementele sănătoase ale satelor își văd de treabă și nu le poartă îngrijorarea.

Preoțimea nu se petrifică stând la o parte; ci lucrează, conform menirii și îndatoririi tagmei sale, pe teren religios, social, cultural și economic, — dar, repetăm și la acest prilej, să nu se amestece nici decum în ciorba politică de partid. Pe aceia, — puțini, — cari totuși s'au amestecat în această ciorbă, nevoia îi va instrui poate să revie cât mai neîntârziat la drumul drept părăsit pe-o clipă. Toate acestea nu însemnează, nici pe departe, «pasivitate» la preoțimea noastră. Quod erat...

FOIȘOARA

(3)

Problema suferinții omenești

Ce am făcut lui Dzeu, strigă uneori nevinovăția puțin luminată? Eu îl ador, îl ascult, conștiința mea este ireproșabilă și El mă tratează ca și când L-aș fi ofensat în chip grav, El mă pedepsește pentru greșalele pe cari eu nu le-am comis. Aveam fericirea, el mi-o smulge fără milă. El abate asupra mea toate relele, mă strivește, mă pisează, nu mă lasă să răsuflu și mă lipsește de orice mângâiere.

Dacă Dumnezeu m'ar iubi, n'ar întoarce dela mine loviturile care îmi torturează așa de crud inima? Dacă Dumnezeu ar exista, n'ar înțelege El plângerea mea și nu ar veni în ajutorul grozavei mele desperări? Cât este de crud Dumnezeu! Există măcar un Dumnezeu?

Da, există un Dumnezeu, și acest Dzeu este bunătatea, mila și compătimirea însăși. Eată adevărul de care nu este permis să se îndoiască nimeni. Cel nefericit se va îndoii mai puțin decât oricare altul.

Deși fără să fi păcătuit, mâna Sa ne lovește; să ne întoarcem și să o sărutăm. Noi nu știm pentru ce ne vin astfel de lovituri și pentru ce ne sunt pricinuite astfel de răni; să avem credință cu Dzeu, cândva vom avea inteligența și vom recunoaște imensa binefacere de a fi fost loviți contra oricărei dreptăți aparente. Rămânând în așteptarea luminii, să credem că orice încercare la care am fi supuși este salutară și că orice suferință este folositoare.

Dumnezeu lucrează ca tată. El veghează asupra noastră cu iubire. Privirea lui însă privește mai departe decât noi, și pentru El viitorul este ceea ce este pentru noi prezentul. El prevede că prin plăcere ajungem la

peire și așa ne-o ia cu de-a sila. El ne răstoarnă planurile noastre, ne ruinează sănătatea noastră, ne face zădărnice multe din strădanile noastre cele mai bine combinate, ne face să plângem, dar toate acestea pentru a ne asigura noi bine fericirea noastră reală.

O mamă înțeleaptă își va arăta astfel dragostea sa față de copilul ei neexperimentat? Nu-i ia din mâni fără milă orice obiect care ar putea să-i producă rău și cu care el ar risca să se rănească? Ea nu se oprește la teama că îl va vedea iritându-se sau plângând.

Copilul nu înțelege totdeauna numai decât această binefăcătoare intervenție. El plânge mai întâiu, apoi, după câteva țipete, începe să suradă pentru că el crede în iubirea aceleia care l-a născut. La rândul nostru noi încă vom crede în iubirea Aceluia care ne-a creat.

Ca niște fluturi nătăngi, nouă

ne place să zburăm spre tot ceea ce luminează în noaptea noastră obscură de pe pământ. Noi nu ne referim la nimeni și cu încăpăținare ne apropiem fără încetare de flăcări în cari noi riscăm să ne ardem aripile noastre, să ne pierdem ceea ce avem mai prețios. Dumnezeu, care înștiințează conștiința noastră să fie trează și care își vede sfaturile sale inutile, ne prinde viguros, ne îndepărtează de focarul fascinator și ne aruncă în întunerecul rece și negru.

Nouă ni-se pare că ne rostogolim într'o prăpastie fără nume și mergem ne mai văzând nimic, înmărmuriți, nefericiți, plângându-ne, crezându-ne pierduți și noi sântem mântuiți, mântuiți fără să știm, mântuiți fără noi.

Nu, asprimea mâniei divine nu este un semn de mânie sau de ură, ci o dovadă de iubire, o dovadă de căldură și de părintească prevedere. Când nefericirea ne lovește pe ne-

„Fața și ființa bolșevismului”

În legătură cu apariția cărții «Fața și ființa bolșevismului», scrisă de Filip René Miller, revista bisericească reformată dela Oradea, a publicat, în Nrul său din 5 Ianuar 1929, câteva nimerite observări, semnate de dl A. Bokor. Le redăm, — căci merită să le cunoaștem, — în următoarele:

Un celebru scriitor spunea deună zi că omenirea, luând înțelegere comună, ar trebui să smulgă veacul al nouăsprezecelea din istoria universală.

Ne îngrozim cu desăvârșire chiar și numai gândind la asemenea propunere, cu toate că ea nu este alt ceva decât un fel de platonice declarație. Și, în platonismul ei, nici nu cere mult: un *singur* veac.

Cum să nu ne uimească și cum să nu ne cutremure însă cartea lui Filip René Miller, cu titlul «Fața și ființa bolșevismului», în care scriitorul ne vestește, că ținta, spusă pe față, și scopul din urmă al bolșevismului, este: Smulgerea celor 19 veacuri din istoria lumii. Sau a timpului aceleia, care a trecut din clipa când sosi Acel cineva, care vestește că e Fiul lui Dumnezeu. Într'un cuvânt, bolșevismul vrea să ștergă din ființa omului orice urmă și amintire de creștinism.

Cumplit greșește cineva, când gândește spunând, că bolșevismul este o simplă fază în procesul de eliberare al unei națiuni de mult oprimată. Nu! Este altceva: este un nou fel de al concepției de viață, ce vrea să transpoarte sufletul omnesc îndărăt în lumea păgână, care fusese înfrântă în noaptea întâiului Crăciun.

Vestitul muzician Wagner și vestitul filosof Nietzsche se luaseră odată la discuție. Filozoful

acuză pe muzician, că nu-i consecvent d'ajuns în gândirile sale. Wagner ripostă lui Nietzsche, că el — filosoful — este cu totul lipsit de convingeri. Nietzsche a cerut lui Wagner, să se desbure de orice fel de idei morale și religioase legate de numele lui Dumnezeu. De ce a scris Wagner operă cu numele «Amurgul zeilor», — de ce nu i-a dat alt titlu, b. o. «Amurgul idoliilor»? Să fie consecvent în ateism; nici să nu pomenească numele lui Dumnezeu...

Intocmai aceeaș desrădăcinare fundamentală o vrea bolșevismul.

Astfel am ajuns, în istoria lumii, la un punct hotărâtor, când atitudinea neutrală este mai de osândit, decât aderarea de partea răului. Acum nu mai e vorbă de discuție academică, ca a lui Nietzsche cu Wagner, ci despre chestiune de viață și moarte, unde grăesc armele și vărsările de sânge.

Căci, în vreme ce noi discutăm comod că nu importă ce crede omul, lucrul principal fiind moralitatea, — în aceeaș vreme domnii actuali ai sovietului sânt de convingerea fermă, că atitudinea morală a omului depinde, în ultima analiză, dela credința în Dumnezeu. Căci credința dă direcțiune fapturilor. Mai știu domnii sovietului, că mulți oameni se dau ateismului și ani de zile se luptă împotriva credinței. Dar, sosește o zi, când o presimțire sinistă, un sbucium intern, sau o amintire oarecare îl copleșește, «sufletul» izbucnește și din nou se îndreaptă către Domnul. De aceea filosofia bolșevistă despică ogorul, în care ar putea sta ascuns vlăstarul seminței vechi și ar fi atins de căldura soarelui, și atunci «molip-

sirea» credinței religioase s'ar putea din nou înstăpâni asupra sufletelor omenesci, — smulge prin urmare de acolo orice semn de concepție creștină.

Pornește cu toate mijloacele, sugrumând amarnic, pe lângă noțiunea de Dumnezeu, și noțiunea de suflet, cu tot ce-i aparține, ca b. o. libertate, datorie, milă, drepturi individuale, iertare, rușine, păcat, nemurire. Toate acestea le prigonește cu mare sârguință pentru a le stânge în germine. Sistemul lor colosal de negare și distrugere numai atunci se va simți liber, scutit de amenințarea feței și ființei lui Hristos, când îi va reuși această desființare a sufletului.

Criza parlamentarismului în... Iugoslavia

De Horia Petra-Petrescu

Norii, care prevesteau furtuna, s'au deslănțuit, și constituția iugoslaviei este suspendată; regele, într'o proclamație către țară, a dizolvat parlamentul și a început să guverneze prin ucaze regale.

«Înțelegerea între partide și între oameni», o declară regele în proclamație, «a devenit absolut imposibilă. În loc ca parlamentarismul să întărească spiritul unității naționale și de stat, el începe, așa, cum se prezintă azi, să turbure colaborarea sufletească și să provoace desbinarea națională».

Grea osândă și dureroasă constatare aduse stărilor din... Iugoslavia!

Te-ai fi așteptat ca într'o țară atât de greu încercată de soarte, desvâguită de atâtea războaie, să fi urmat o epocă de cinstită colaborare, spre binele comun, — ai fi crezut că cetățenii patriei pricep grozav de greaua situație a oricărui guvern dela cărmă și că vor pune cu toții umărul, pentruca să iasă carul statului din pietri.

Dimpotrivă. Antagonismele s'au înăsprit și mai mult, bășoșenia reciprocă s'a pronunțat și mai tare, lupta

între filii aceleiaș patrii a ajuns și mai acută — par'că un duh rău, necurat, ar fi încurcat ițele într'un mod criminal.

Parlamentarismul și-a trăit traiul? Care parlamentarism?

În Italia Mussolini și în Spania Primo de Rivera încearcă să inoculeze parlamentarismului italian și spaniol sevă nouă, gândindu-se și impunând reprezentanțe corporative, oameni specialiști, în parlament, oameni, cari să nu sporovăiască verzi și uscate, furând timpul lui Dumnezeu, ci să vorbească ad rem, la obiect, când e de discutat o problemă vitală pentru țară.

Cu «părinți ai patriei», cari n'au depus nici un examen de capacitate despre cunoștințele lor, fără doară atâta că au îmbătat, cu apă rece, capul bieților electori, promițând sarea și marea, supralicitându-se criminal, împrimutat, la alegeri, cu astfel de parlamentari, de fapt, nu vei face nici o ispravă.

Vai și amar de parlamentul în care cei cu plămâni mai zdraveni și cu răcnetele mai distincte duc hangul! Epitetele cele mai scârboase și larma de pupitre nu sânt argumente, iar îndârjirea de catâr îndărâtnic când e vorba de lupta de partide, în momente când e în joc interesul comun, este atestatul cel mai înjositor de decadentă civică.

Lupta de partide n'are voie să degenereze într'un «scoală tu, să mă pui eu», lipsit de orice principii. Nu e vorba de alergatul la «vălău» și de sabotarea oricărei acțiuni a părții adverse, de îndată ce e săvârșită de «contrari». E mai mult în joc: e binele complexului în joc!

Atunci? Atunci n'ai dreptul să rânjești satisfăcut că i-ai dat cu tifa contrarului și n'ai dreptul să-ți freci mâinile de bucurie, că i-ai tras pe sfoară, fiindcă... și el are să-ți plătească cu aceeaș monedă! Așa se naște acel cercul vitiosus, care preface parlamentul într'un veritabil balamuc.

Cu intransigența criminală, cu supralicitarea la alegeri, cu călcarea în picioare a oricărei bunăvoințe ciproce, fără de a o lăsa din «păisopt» — iată unde au ajuns sârbii, croșii și slovenii! N'au vrut să înțeleagă că trebuie să fie un chiag, care-i leagă deolaltă și chiagul acesta nu poate fi privitul «de-a călare», fudul, nici pri-

șteptate, în plină nevinovăție, să nu ne mai plângem. Să privim nenorocirea ca pe o binefacere austeră, este adevărat, dar reală. Să o primim cu o calmă paciență, cu o resemnare încrezătoare, ba chiar cu o bucurie secretă. Totdeauna să zicem — și vom fi în ordine — să zicem: această fericire de care mă bucuram, poate, cu oarecare egoism, era pentru mine un pericol, Dumnezeu o a sfărâmat; această strălucitoare sănătate mi-era o cursă, Dumnezeu îmi trimite boala, norocul, onoarea, prietenia, toate aceste bunuri îmi compromiteau viitorul eteru, Dumnezeu mi le-a retras, fie binecuvântat sfânt numele Său facă-se sfântă voia Sa! Eu nu văd, nu înțeleg, eu ador, cred, mă supun.

Dar perfecta nevinovăție e rară pe pământ. Cine n'a păcătuit în lumea aceasta? Cine poate să spună că este exempt de orice prihană? Cine n'a deviat dela linia datoriei pentru ca să se angajeze să meargă pe căile întortochiate ale răului? Cine n'a meritat să fie pedepsit? Cine nu simte nevoia de a se pocăi?

O singură neliniște trebuie să între în spiritul omului a cărui conștiință a păzit viul sentiment al datoriei pe care a contractat-o, prin lipsurile sale, morale, față de dreptatea eternă. O singură teroare ar trebui să facă să tremure inima omului a cărui conștiință a păzit clara vedere a pedepselor inevitabile cari li sânt rezervate. Această teroare nu poate fi teama de a fi redus la mizerie, de a fi predat boalei, umilit și desonorat pe pământ, ci de a fi prea fericit, prea constant și prea complect fericit.

Să nu creadă cineva că acesta e un paradox:

Noi vorbim de admirabila lege a guvernării divine. Această lege poate surprinde sufletele frivole și să înspăimânte sufletele slabe, dar ea încântă sufletele profunde și mângăie sufletele puternice.

O fericire temporală, fără amestec, fără întrerupere, constituie în ochii unei rațiuni luminate de credință unul dintre cele mai înfricoșate semne de viitoare reprobare.

Mulți se scandalizează de obi-

ceiu de prosperitatea celor răi. E un lucru mai mult decât straniu, este un lucru inexplicabil să vezi oameni cari găsesc în nedreptate: considerație, bogății, onoruri și plăceri, pe cari alți oameni nu le vor găsi niciodată în datoria împlinită, în eroismul virtuții și al sacrificiului. Succesul în lumea aceasta, se pare că-l au de preferință oamenii iscușiți lipsiți de scrupule. Puterea te ajută să biruiești în lupta vieții mai mult decât dreptatea și mai mult decât virtutea. Cine constată acest triumf al pasiunilor rele se întreabă că, ce face Dumnezeu cel drept.

El face operă de dreptate, răspunde filozofia creștină, chiar dacă li permite celui nelegiuit să reușească până la sfârșit. El face operă de înaltă și imparțială dreptate. El vrea ca în eternitate să nu aibă să pedepsească decât crime.

Bunătațea sa imparțială se exercită în această lume față de aceia pe care i-a rezervat pedepșii din lumea cealaltă. Ea nu-i permite, în adevăr să lase nerecompensate actele laudabile, de care nu este lipsită nici viața

celor mai mari păcătoși. Cutare scelerat s'a arătat a fi fiu bun. Cutare voluptos s'a sacrificat în chip generos în mai multe împrejurări. Cutare nelegiuit este binefăcător. Cutare sgârcit cutare ambițios a practicat oarecari virtuți.

Nu este totul de condamnat în aceia care vor fi de osândit. Dumnezeu știe să recunoască aceasta. Pentru aceea înainte de a le cere o socoteală teribilă de răul pe care-l săvârșesc fără remușcare, El le acordă această fericire de o zi în care ei își pun toată speranța lor, le acordă zic, această fericire pentru respectul ce-l au față de unele din legile sale. Deci nu-l vom mai pismui, ci-l vom plânge pe omul care nu cunoaște încercarea lui Dumnezeu, pe omul pe care Dumnezeu îl cruță pe pământ. El este însemnat cu pecetea reprobării. Numele său care trebuie să-ți inspire groază, nu e scris în cartea vieții. Cerul său e pe pământ. Din contră, faptul că simte păcatul în conștiința sa și suferința în ființa sa, constituie cel mai sigur semn de predestinațiune. El dovedește că noi pe pă-

vitul peste umeri, ci bu-nă-vo-in-ța cea mult batjocorită.

Intransigent este — de obicei — omul mărginit la cap. Cu cât știi mai multe și pricepi mai multe, cu atât ești mai conciliant, cauți și găsești modalități de transacții cinstite, spre binele părților la aparență adverse.

În minunata carte «Etica politică și pedagogia politică» a pedagogului și omului de bine Frederic Föster (încă netradusă în românește, dar cine își bate capul cu așa ceva la noi!) găsești pasagiul următor: «E trebuință de o foarte severă auto-educație spre obiectivitate, unde e vorba de lupta unei opoziții împotriva unor stări rele (inconveniente) în regimul existent. Exagerările și generalizările în descrierea unor astfel de inconveniente rup nu numai orice fire de colaborare între respectivele părți ale poporului și se consideră drept acte antisociale, care îndârjesc, ci paralizază chiar și forțele productive, care ar fi gata să delăture răul».

Dar din ce să trăiască pescuitorii în turbare, dacă nu din exagerări și din generalizări cri-mi-na-le? Cum să și înfrîpe altfel o glorioasă, vai, atât de problematică, de-asupra capului sec, decât exagerând și generalizând grosolan tot ce se găsește la potrivnic?

Așa moare adevăratul parlamentarism, făcând loc demagogiei celei mai desfrânate.

Föster adaugă câteva cuvinte de diamant, ale marelui bărbat de staf englez Burke: «Despre lipsurile statului să vorbești ca despre rănille unui tată».

A! Aici e pus degetul pe rană!

Parlamentarismul, dacă vrea să trăiască, trebuie să se compună din fii ai patriei, cari vorbesc despre lipsurile statului lor ca despre rănille unui tată, și nu din copii rău crescuți, cu ochii injectați de sânge, cu vorbe-melinată, gata să se încaiere în orice clipă.

În Franța au dat dovadă de această maturitate politică părinții patriei atunci când a fost francul în joc. Atunci au legat armistițiul partidele iubitoare de țară și-au spus respicat: e binele comun primejduit — cu toții una! Iar Eduard Herriot, luat la trei-parale de partizani intransigenți, a răspuns respicat și cu aplomb: La

căpătaiul mării bolnave copiii nuse bat și nu se ceartă!

Mama bolnavă era atunci — Franța!

A! Iarăș o lozincă vrednică de ținut minte!

Englezul vorbește despre tatăl rănit, francezul despre mama bolnavă, Biblia despre copilul lui Noie, care a alergat și a acoperit goliciunea tatălui.

Adevărații parlamentarii lucrează și vorbesc astfel ca statul să se între-meze, nu să se dismembreze. Adevărații fii ai patriei știu, pricep, că e mai ușor, dar și mai vrednic de dispref, să critici, fără a pune umărul, sănt convinși că la căpătaiul mării bolnave porunca-poruncilor este ca fiii să-și dea mâna și să ajute.

Să sperăm că raționamentul acesta, nu se poate mai firesc, va învinge cu vremea și în Iugoslavia și... aiurea, și că dictatura, oricât de părintească să fie ea, va dispărea, lăsând loc adevăratului parlamentarism.

Epoca noastră nu se poate concepe fără de sistem parlamentar. E o criză prin care trece sistemul, de sigur, — la ultimul congres internațional parlamentar a avut cancelarul Wirth, ca temă, chiar: «Criza parlamentarismului» — dar parlamentarismul este un malum necessarium, un rău necesar: poporul s'a trezit și nu se mai lasă purtat de o mână de oameni, cari taie și spânzură, după bunul plac, necontrolați de nimeni.

În parlamentele turbulente, unde se insultă deputații ca la ușa... parlamentului și omoară timpul scump cu chiote și gaze puturoase — aș lăsa să ruleze, la începutul fiecărei ședințe, cinci zece minute câteva scene, ca acelea din filmul «J'accuse» (acuz), de pe câmpurile de război, ca să și reamintească fiecare grozăviile iadurilor pământeste și apoi aș lăsa să se întrebe, prin megafone, lumea adunată: «domnilor parlamentari! Mai aveți să reeditați scene ca cele văzute adineori? Vă rog: s'a început ședința!»...

Criza parlamentarismului e o criză a conștiinței omenești de după război. Să ne dăm osteneala să dispară, până nu e prea târziu...

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

mânt sântem în luptă cu dreptatea supremă. El dovedește cu credință, că Dumnezeu nu așteaptă până a doua zi după moartea noastră pentru a ne cere socoteala cugetelor și a acțiunilor noastre vinovate. Și fiindcă rigoarea sa apasă asupra noastră de acum, oare nu este faptul acesta un statornic augur pentru viitor? Dacă de acum ei sfarmă, smulge, lovește și taie în viu, această conduită față de noi dovedește că el dorește grabnica noastră purificare, dorește să ne vadă plăcuți în ochii săi și cu adevărat demni de prietenia sa. Putem să gemem, să plângem, dar când cuțitul ajunge la os trebuie să păstrăm speranța în sufletele noastre.

... Acestea sânt sentimentele care ar trebui să-și facă loc în inima omului când viața ti devine un chin, o tortură. El nu trebuie să uite că el, poate, are datorii mari de ispășit, are nenumărate îngrijorări de reparat. Suferința ti procură mijloacele pentru aceasta. Iubirii părintești, care ti confundă în focul necazurilor, el să-i răspundă prin o iubire de filială supunere, de filială recunoștință.

Sufere, păcătosule, suferă fără a te revolta, fără a plânge chiar. Tu erai lipsit de inteligență și mai ales de curaj, pentru a întrebuița contra ta însuși severitățile necesare. Tu riscai să adormi într'o pace periculoasă. Noaptea te-ar fi putut surprinde într'o stare de pierzare. Bindecuvântă pe Dumnezeu care s'a însărcinat să te deștepte, să te exerciteze, să te mântuiască.

Tu ești un bolnav pe care Dumnezeu ti tratează ca un dibaci și îndurător medic. Beutura pe care o apropie de buzele tale este amară. Nu o respinge, ea te va face sănătos și puternic. Fierul pe care-l înfige în ranele tale este ascuțit. Nu căuta să-l alungi, el te va desbără de cangrena morală care te rodea fără s'o ști. Impunsătura sa îți va aduce mântuire. Fi deci un bolnav cuminte, un bolnav răbdător. Dacă pământul ti se pare nemilos, privește cerul care îți surăde. Cu cât vei suporta nenorocirea mai cu credință, cu atât te vei ridica mai mult în ochii tăi proprii chear aici pe pământ și cu atât mai mult amintirea rătăcirilor tale, poate chear a crimelor

Dela Societatea română de înmormântare din Sibiu

Dna Maria Imbăruș din Sibiu, str. Școlii de înot, a trimis secretarului societății noastre Stefan Duca următoarea scrisoare: «La împlinirea de 11 ani dela pierderea iubitei mele fete și a tale soții îți trimit suma de *Lei 300*—, ca, în loc de cunună trecătoare pe mormântul scumpei noastre, să-ți dai Societății române de înmormântare din Sibiu pentru a fi adausă la *Legatul Maria Duca n. Imbăruș* întemeiat de tine pentru pomenirea ei, la *Fondul căminului bătrânilor săraci neputincioși* al acestei societăți românești de binefacere.

Fac acest dar mic, dar, după puterea mea, și pentru că bunul Dumnezeu m'a învrednicit să împlinesc acum vârsta de 60 de ani, ajutându-mi să pot purta și învinge multele încercări peste care a trebuit să trec».

Aceasta este forma cea mai frumoasă prin care omul cu suflet cu adevărat creștinesc își poate arăta simțământul dragostei pentru iubiții săi decedați, cum și recunoștința față de Dumnezeu pentru toate bunurile trupesti și sufletești cu care l-a dăruit. Dăm această scrisoare ca pildă și indemn pentru toți frații noștri buni creștini cu rugăminte să ne ajute întru înfăptuirea Căminului, urmând indemnul Mântuitorului: «Tot ce dați pentru cei mai mici frați ai mei, mie îmi dați».

Pentru acest dar mulțumește cu recunoștință: *Comitetul societății.*

INFORMAȚIUNI

Vremea în 1929. Astronomii spun că anul acesta va fi mai blând ca anul trecut. Vara vom fi feriți de călduri prea mari. În Europa însă vor băntui furtuni, vor cădea ploii mari și se vor revărsa apele din albiile lor. Vor fi cutremure de pământ în California în cursul lunilor Martie și April; asemenea vor fi cutremure în sudul Europei și în țările balcanice, în Bulgaria, Serbia și Grecia.

Italian profesor de limbă română. Șeful statului maghiar a aprobat numirea de profesor pe 5 ani, — la catedra de limbă și literatură română

a facultății filosofice dela universitatea budapestană, — în persoana agregatului *Carlo Tagliavini* dela universitatea din Bologna.

Se învață la Budapesta. Un ordin al ministerului de externe maghiar hotărăște ca fiecare funcționar de vamă și ofițer al poliției dela frontieră să fie îndatorat a cunoaște limba statului vecin, pentru a se putea înțelege cu publicul călător în limba lui maternă. Astfel, la granița română, organele maghiare amintite trebuie să știe românește. Guvernul maghiar organizează, în acest scop, cursuri de limbă împreunate cu examenul necesar. Va să zică, totuși e bună la ceva și — «mutilarea».

Averi uriașe. Nimic pe lume nu costă atâția bani ca înarmarea și întreținerea armatelor. Sumele cele mai mari din buget se cheltuiesc pentru armată. Purtarea războaielor cât costă? Numai Dumnezeu ar putea socoti. Armatele tuturor țărilor din lume înghit anual peste 600 de miliarde, o sumă care ar ajunge să acopere toate cheltuelile țării noastre pentru 20 ani. Cu acești bani s'ar putea face multe lucruri bune pentru omenire; și, cu toate acestea, trebuie să fie cheltuiți, — cât timp sânt pe lume oameni răi și dornici de avutul altora.

Nouă știință. Una din cele mai noi descoperiri științifice este televiziunea, cu ajutorul căreia, prin aparate cu lămpi electrice, se pot vedea dela mari depărtări chiar și noaptea oameni sau lucruri cu toate mișcărilor lor. Ea va ajuta mult la descoperirea răufăcătorilor și va înlesni călătoria corăbiilor sau sborul aeroplanelor în timp de noapte sau ceață.

Pierderi. Numărul persoanelor fără confesiune, în Viena de după război, ia proporții tot mai considerabile. Pierderile cele mai mari le înregistrăză romano-catolicismul și mozaismul. Sânt mulți, cari trec la alte confesiuni; dar partea cea mai mare se declară fără confesiune. Înainte de război se făceau în Viena cam o mie de treceri, pe an, dela o confesiune la alta. În anul 1919 numărul a crescut la peste 7000; în 1923 la aproape 23 de mii. Astăzi s'a ajuns numărul de peste 40 de mii treceri, la altă confesiune sau la neconfesiune. Viena numără acum vreo 200.000 de persoane declarate fără confesiune.

tale, se va pierde în dulcea certitudine a unei iertări complete, definitive. Chear dacă suferința n'ar produce decât acest rezultat, și tot n'ar trebui decât s'o salutăm ca rezultat, și tot n'ar trebui decât s'o salutăm ca pe o suferință binefăcătoare!

Considerațiile care precedează, ne fac să intrăm în vederile providenței și le justifică pe acestea integral sub un prim raport.

Existența suferinței în această lume, menține în conștiința generală a omului, un mare principiu moral pe care sofismele rațiunii și pasiunile inimii încearcă fără încetare și în chip activ să l întunece.

Oamenii sânt înclinați în chip constant să denatureze noțiunile esențiale ale dreptății și ale nedreptății, ale cuviinței și ale necuviinței. Dacă Dumnezeu i ar fi lăsat, ei îndată ar fi pus binele în locul răului și răul în locul binelui. Ei ar fi confundat îndată binele cu plăcerea și răul cu durerea.

Ceace măhnește poate fi bun? Acest raționament i-ar fi condus la această concluzie morală: singura

datorie aici pe pământ este de a căuta orice bucurie și de a fugi de orice suferință. Oare nu repetă cu elocvență fiecare din ei această afirmație înainte și după păcat?

Înainte de păcat, pentru a se bucura deplin, ei au nevoie de a se desface de scrupulele lor. După păcat, ei au lipsă să se justifice, pentru a se desface de remușcări importante.

Pildă de iubire. În India era obiceiul ca femeile văduve să fie arse pe rug alături de bărbaii lor morți. Englezii au șters acest obicei. De curând a murit un indian; văduva lui a cerut de bună voie să moară și ea, lăsându-se arsa pe rug. Când mortul a fost pus pe rug, femeia s'a aruncat în flăcări, și a îmbrățișat bărbatul, ca să ardă și ea cu el. A fost nevoie să intervie organele engleze și cu forța să scoată pe femeie din flăcări, ținându-o închisă până ce mortul a fost ars.

Pentru copiii de țigani s'a înființat, în satul Uzhoro din Carpații maramureșeni, o școală unde elevii învață scriere, citire, aritmetică și vioară. Când copiii termină învățătura, primesc în dar câte un instrument muzical.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou!

A APĂRUT:

Nou!

„Mie a vietui este Hristos!” ...

— Scrisori pastorale —
De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de postă 10 lei

Teologie și Sacerdotiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 30—, plus spese de postă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul 45 lei, plus spese de postă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de
Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopie de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Piccolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș**. Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericeii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școlilor normale

de
AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese postale Lei 15.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș**, cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești**, de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400—

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de **ZOTTI HODOȘ**. Partea I completă, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

În partea I B.: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Nașterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reinvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal*: (De-alungul Carpaților de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ș. a.). — *Ion I. C. Brătianu și Biserica lui Horia*. — La biserică (versuri). — *Știri și fapte*: (De anul nou, «Hristos și Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitații canonice, Religia și școala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoților, Cursuri la mănăstirea Neamțului, Schitul dela Păltiniș — cu frumoase ilustrații, — Pace vouă, Regele Mihai I la școală, Mănăstirea Brâncoveanu ș. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela școală. — *Respectați mamele*: Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare și dragoste*. — Ce dorim satelor. — *În alergare după avere*. — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Canuna de spini a Mântuitorului*. — *Sfânt locaș în refacere*: Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericască*. — *Nevinoștii*. — *Biblia*, cum se grăește despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop*. — *Umblați ca fit ai luminii*. — Dacă bei și eară bei. — Cetatea morților. — *Fel de fel*: 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumești; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica și alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ș. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniș. — Sanatoriu de acolo. — Dela sfințirea schitului și inaugurarea sanatorului. —

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Sematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat